

Комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання та особистість учня молодших класів середньої загальноосвітньої школи.

Бісіркін П.М.

Інститут засобів навчання АПН України.

Сьогоденні умови розвитку засобів навчання сучасної шкільної освіти обумовлюються наростаючими інтеграційними процесами домінантними складовими яких є нові інформаційні технології (НІТ).

Характерна риса НІТ полягає в тому, що вони надають практично необмежені можливості для самостійної та спільної творчої діяльності вчителя та учнів. З авторитарного носія істини вчитель перетворюється на учасника продуктивної діяльності своїх вихованців, та за допомогою комп'ютера створює сприятливе середовище для формування власного інтелекту.

Невід'ємною закономірністю вивчення дидактичних умов для застосування засобів навчання та комп'ютерно орієнтованих засобів навчання (КОЗН) зокрема, є урахування особистісних якостей учня молодшої школи, рівня керівничої компетентності вчителя в умовах навчального середовища у системі "учень-вчитель-засіб навчання".

У початкових класах особливо у першому і другому, повинні продовжуватись лінії дошкільного розвитку: пріоритетність виховних завдань, цілісність впливу на дитину через взаємозв'язок навчальної пізнавальної діяльності, використання гри та праці, цілеспрямований розвиток сенсорних умінь, вправності й координованості рухів, гостроти зору, уваги, саморегуляції поведінки і загальнонавчального розвитку.

Для учнів молодшого шкільного віку характерні, зокрема: різниця в темпераменті, вольових та емоційних рис, особливостей розумової діяльності, здібностей. Переважаючий розвиток наочно-образної пам'яті, осмисленого запам'ятовування, постійно зростаючий психічний розвиток, сформованості на суб'єктивному рівні потреби бути школярем. Поряд з цим в молодшому шкільному віці є наявною необхідність у постійному підкріпленні умінь і навичок, високий авторитет вчителя та його відповідальної ролі у формування вищезазначених якостей молодшого школяра.

Актуальне при роботі з КОЗН на сьогоднішній день урахування досліджуваних питань вивчення особистості молодшого школяра, а саме: формування моральних пориб, особистісного статусу, розвитку ставлення до себе, як суб'єкту навчальної діяльності, формування пізнавальних інтересів, уваги, становлення ініціативи, продуктивності спілкування учнів і вчителя, розвитку зорових та сенсорних умінь, формування ініціативності; ряду окремих досліджень присвячених розвитку молодших школярів в умовах навчальної діяльності в тому числі: суб'єктний розвиток молодших школярів з різною результативністю учбової діяльності, готовність до оволодіння учбовою діяльністю, детермінанти навчальної успішності молодших школярів, умови інтенсифікації навчального процесу в початковій школі, критерії і показники наукованості в молодшій школі, психологічні особливості розвитку писемного мовлення, індивідуалізація навчальної діяльності, групові форми розвивальної діяльності, стимулювання пізнавальної діяльності молодших школярів, формування творчого мислення, формування умінь навчальної роботи, виховання культури праці молодшого школяра.

На увагу також, заслуговують деякі специфічні питання розвитку та формування особистості молодшого школяра, обумовлюючі рівень професійної компетентності вчителя: формування "Я-концепції" молодшого школяра, дитячі

пустощі, комунікативної діяльності, особиста тривожність молодшого школяра та її подолання, розумова працездатність, гуманістичність навчання.

Застосування КОЗН в навчальному процесі характерно двома значними взаємовпливовими складовими, а саме: навчальний процес у загальноосвітній школі та навчальний процес вузівської підготовки майбутніх учителів.

Однією з особливостей формування питань формування системи знань інформаційних технологій майбутніх вчителів початкових класів є варіативність з позиції предметної інтерпретації ідей з обумовленням індивідуально-вікових особливостей учнів молодшого шкільного віку.

У навчальному процесі загальноосвітньої школи застосування КОЗН також означено рядом наукових досліджень: з фізики, музики, інформатики, пізнавальні задачі в інформатиці, управління навчальною діяльністю школяра в умовах інформатизації освіти, формування інформаційної культури, організація пізнавальної діяльності в умовах інформатизації навчання, самостійна робота школярів (дидактичні умови ефективного використання комп'ютерів), розвиток творчої активності молодших школярів засобами нових інформаційних технологій.

За результатами попередніх експериментальних досліджень виявлений, зокрема, позитивний вплив на творчу активність молодших школярів систематичного вивчення інформатики при застосуванні на уроках з КОЗН творчих завдань, систематизованих комп'ютерних ігор.

Інформатизація освіти вимагає дидактико-методичного обґрунтування функцій нових інформаційних технологій на всіх етапах шкільної освіти, пошуків засобів форм їх реалізації, розробки науково педагогічних основ навчальних програм з комп'ютерною підтримкою. Для початкової школи актуальною є розробка розвивальних та ігрових дидактичних матеріалів для роботи в комп'ютерних класах.

Поліпшення організації праці вчителя та навчання учнів у початкових класах загальноосвітньої школи, зокрема, завдяки застосуванню КОЗН.

Прагнучи до індивідуалізації навчання необхідно мати та на увазі, що метою навчання із застосування КОЗН є не стільки засвоєння сукупності знань скільки удосконалення творчих здібностей учнів при роботі з КОЗН.

Інформатика та комп'ютерно орієнтовані технології навчання. Збірник наукових праць Всеукраїнської наукової конференції (м. Хмельницький. 16-18 травня 2001 року). Хмельницький 2001. - С. 68-70.